

Näin kirjoitat saavutettavaa verkkotekstiä

Digicampus-webinaari 10.12.2019

Lotta Linko, HAMK

Tämän webinaarin sisältö on tuotettu DigiCampus-hankkeen Estettömyys ja saavutettavuus -osahankkeessa. DigiCampus-hanketta rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö, ja osahanketta toteuttavat Hämeen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän yliopisto ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

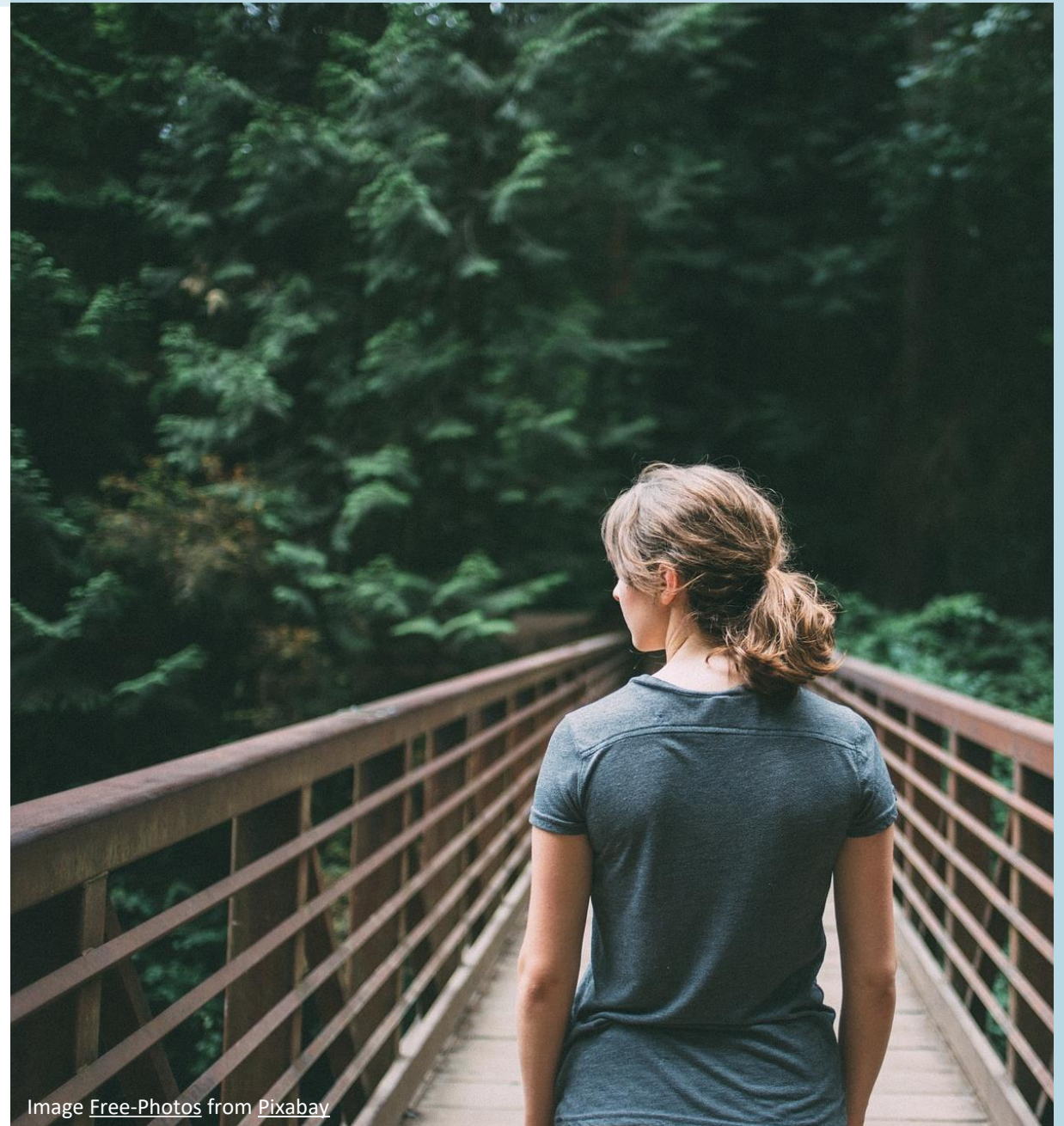




Image [Free-Photos](#) from [Pixabay](#)

Webinaarin sisältö

- Verkkotekstin käyttö
- Verkkotekstin ominaisuudet
- Hakukoneoptimointi
- Kirjoitusprosessi

Verkkotekstin käyttö

- Silmäily
- Lukemisjärjestys
- Kokonaisuuden hahmottaminen
- Linkkien käyttö
- Lineaarisesti tai verkossa hyppien



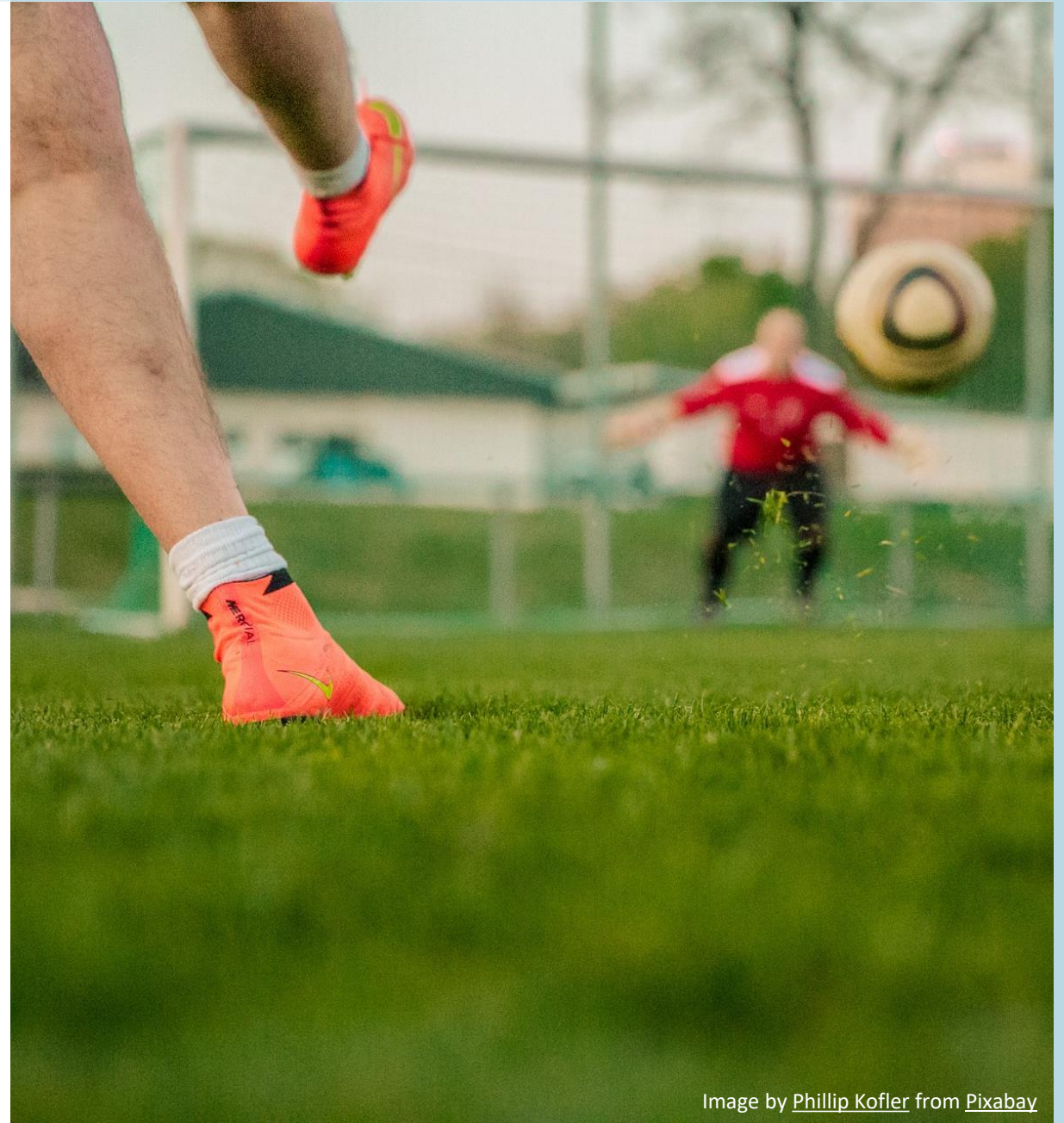
Kysymys: ”Mikä on vaikeinta tehdä?”

- Kiinnostava sisältö
- Selkeä kieli
- Silmäiltävä teksti
- Kuvaavat otsikot
- Ymmärrettävät linkit
- Tukevat kuvat, infograafit, videot

<https://www.celia.fi/Blogi/viisi-vinkkia-saavutettavampaan-verkkosisaltoon/>

Miksi kirjoitan?

- Miksi kirjoitan? Mitä haluan saada aikaiseksi?
- Kenelle kirjoitan?
- Kuinka tärkeä ja pitkäikäinen teksti on?
- Mitä asiaa käsittelen?
- Määräänkö, suostuttelenko, ilmoitanko, ohjeistanko?
- Mitkä elementit tukevat tekstiä?
- Joku tekee työn: sinä tai lukija. Tai ei tee!

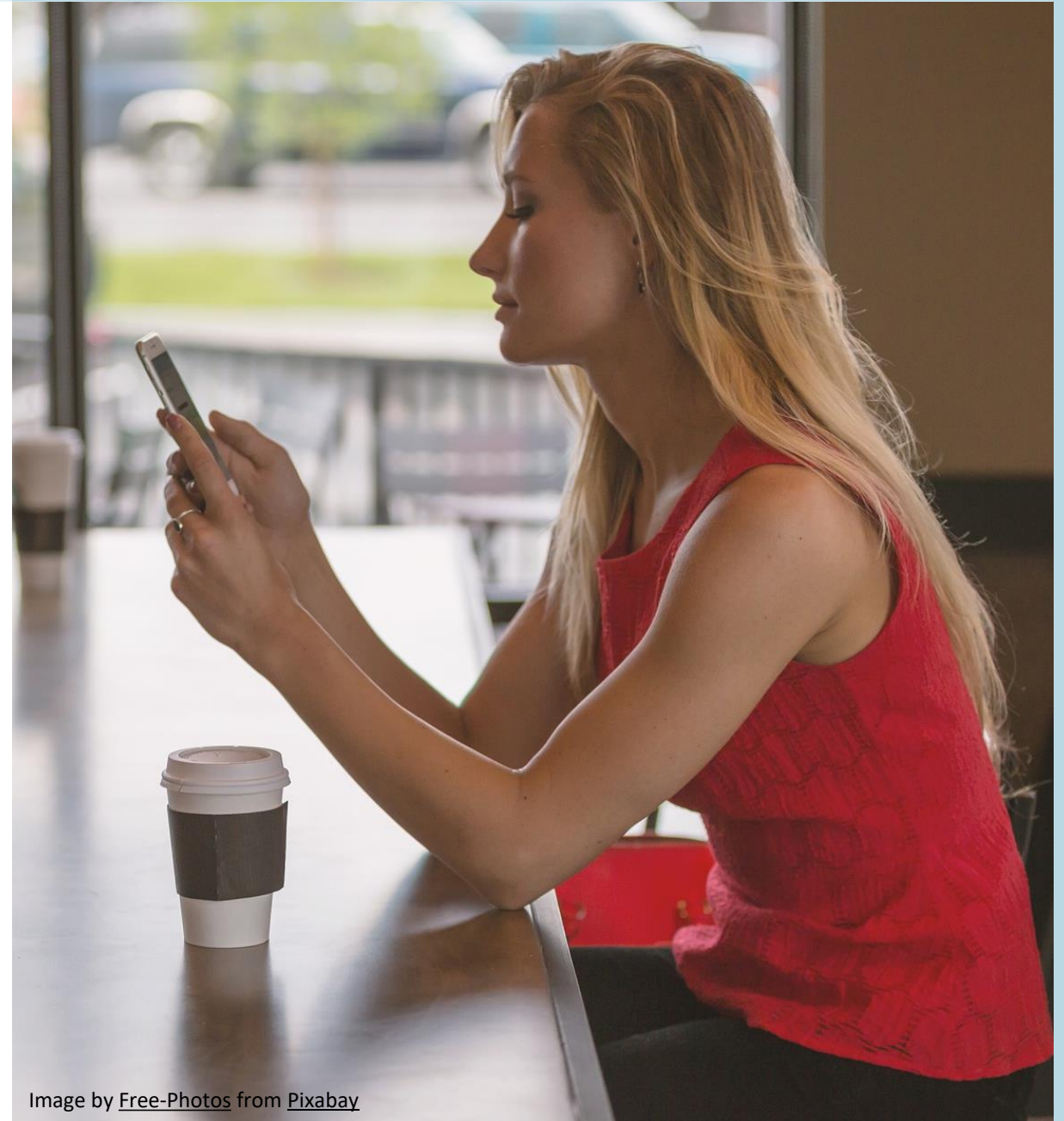


Verkkotekstin ominaisuuudet

- Silmäiltävää
- Ymmärrettävää
- Käytettävää

Silmäiltävä teksti

- Otsikossa asian ydin
- Tärkein asia ensin
- Lyhyet kappaleet, lyhyet virkkeet, lyhyet ilmaiset
- Kuvaavat väliotsikot
- Helposti ymmärrettävät termit
- Apuna mm. luettelmaa, taulukoita, kuvia ja kaavioita



Ymmärrettävä teksti

- Teksti kirjoitettu rajatulle kohdeyleisölle
- Asiat esitetään lukijan näkökulmasta
- Tieto on käyttäjälle oleellista
- Sisällöt on jäsennelty loogisesti
- Teksti etenee arvattavalla tavalla
- Lauserakenteet ovat selkeitä ja termit tuttuja
- Teksti on napakkaa, selkeää ja konkreettista.

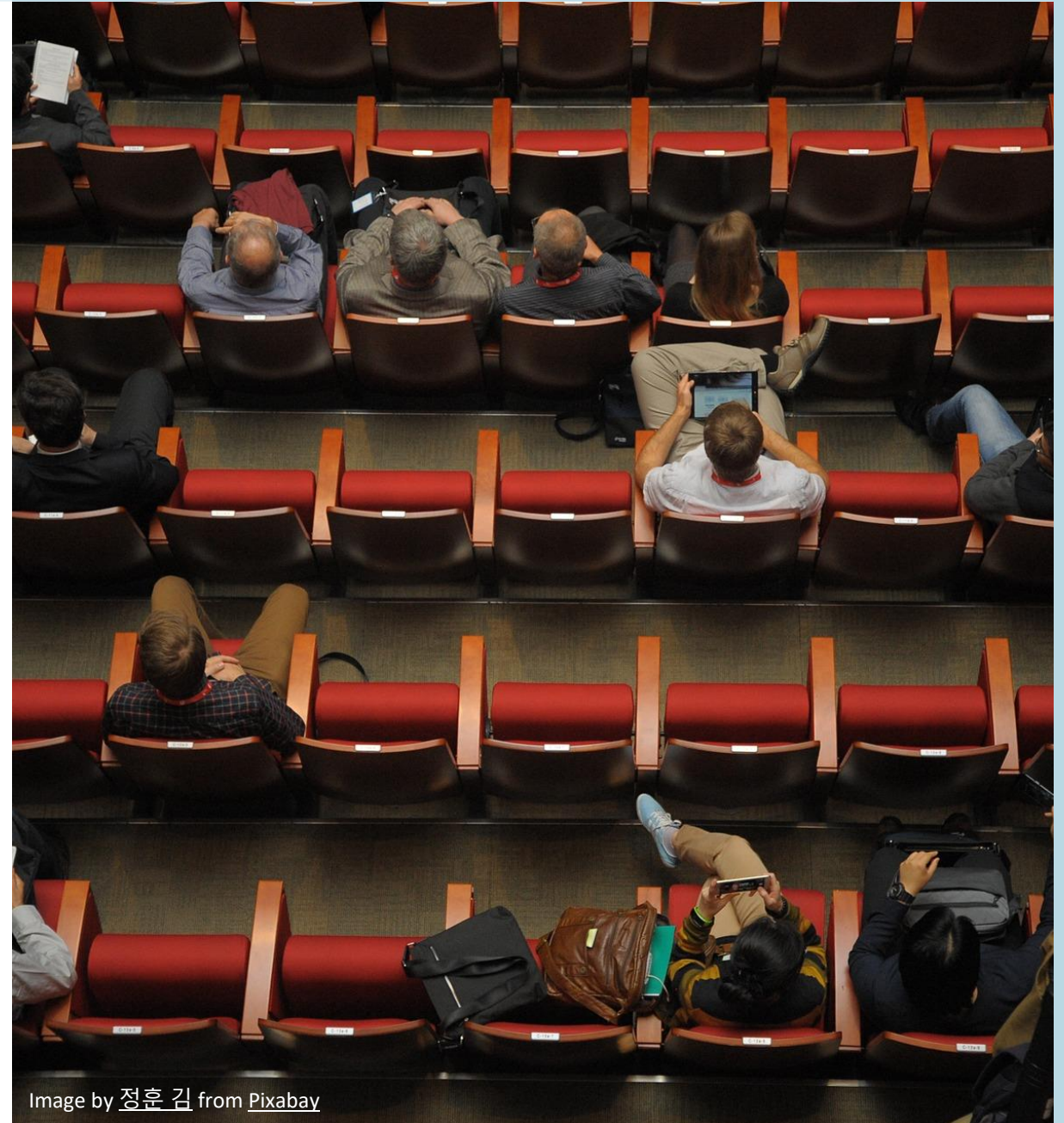


Image by 정훈 김 from Pixabay

Käytettävä teksti

- Teksti tarjoaa sen, mitä lukija tarvitsee (hyöty tai huvi)
- Tiedot on jäsennetty käyttäjälähtöisesti
- Samalla sivulla on kaikki käyttäjän tarvitsemat tiedot
- Tärkeät tiedot tuotu esille parhaiten





Image by cocoparisienne from Pixabay

Selkeä yleiskieli

- Sävy on asiallinen
- Kokonaisuus on selkeä hahmottaa
- Taustalla ymmärrettävä ajattelu
- Selkokieli on eri asia

<https://www.kielikello.fi/-/mita-on-asiallinen-selkea-ja-ymmarrettava-virkakieli->

Kirjoita selkeästi näin

- Kirjoita lyhyitä lauseita ja virkkeitä.
- Käytä suoraa sanajärjestystä.
- Älä käytä **lauseenvastikkeita**.
- Käytä kaikille tuttuja sanoja.
- Vältä erikoistermejä ja selitä vaikeat erikoissanat.
- Kirjoita lyhenteet auki.
- Käytä **lauseotsikoita**.
- Käytä verbejä ja vältä **substantiivitautia**.
- Tarkista oikeinkirjoitus.
- Lue teksti ääneen.

<https://www.celia.fi/saavutettavuus/verkkopalvelujen-saavutettavuus/sisallontuottajan-ohjeet/>

Lauseenvastike on usein vaikea

Ei näin

- Suorittaaksesi käyttöjärjestelmän onnistuneen uudelleenasennuksen valitse sovellusten käynnistysvalikosta Reboot-vaihtoehto.

Näin

- Asenna käyttöjärjestelmä uudelleen: valitse sovellusten käynnistysvalikosta Reboot.

Lauseotsikko tarkoittaa aktiivista tekemistä

Ei näin

- Ilmastonmuutos nyt!

Näin

- Ilmastonmuutos vaikuttaa työhön, ammatteihin ja koulutukseen

Torju substantiivitauti: käytä verbejä

Ei näin

- Hankkeen hallinnan onnistumisen varmistamisen toteuttamiseksi suoritetaan erikoistoimiin johtavien toimenpiteiden huolellista suunnittelua.

Näin

- Hankehallinta onnistuu, kun toimenpiteet suunnitellaan huolellisesti.
- Suunnittele huolellisesti, niin hankehallinta onnistuu!

Kappale- ja lauserakenteet

- Yhdessä kappaleessa yksi asia
- Tärkein asia ensin (avainsana)
- Lyhyt aloitus
- Vaihtelevat rakenteet ja pituudet
- Otsikointi



Image by [Free-Photos](#) from [Pixabay](#)

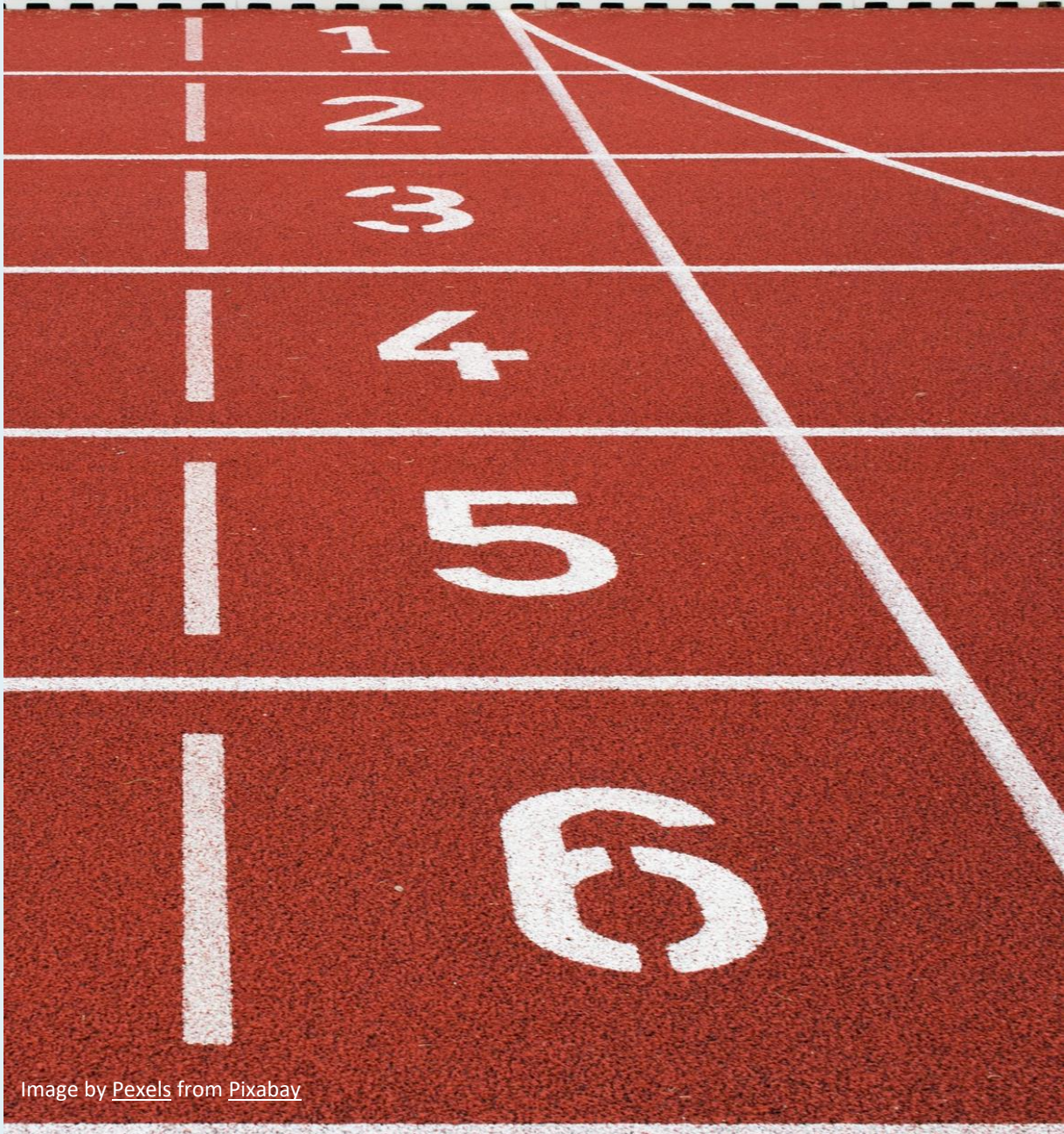


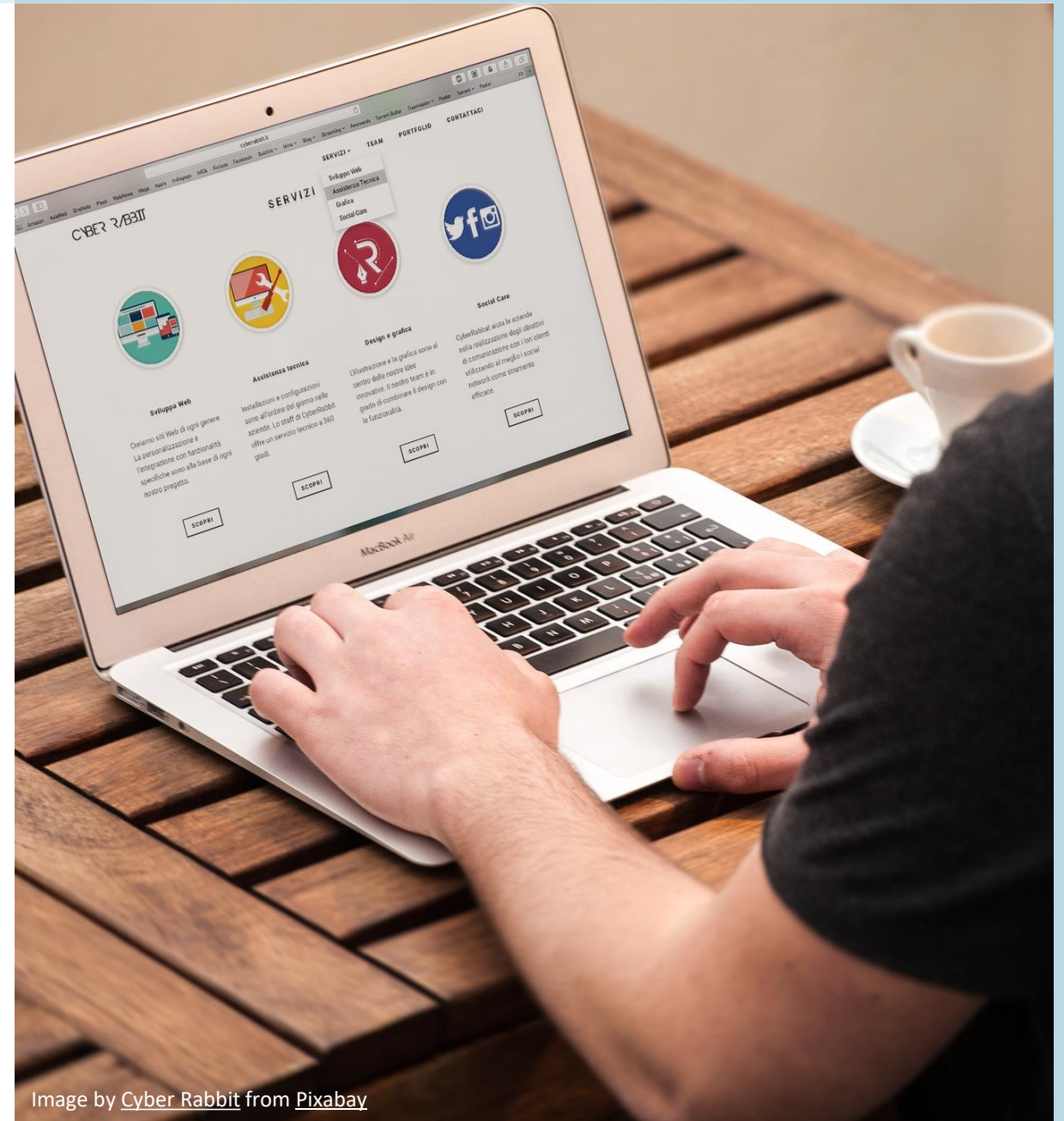
Image by Pexels from Pixabay

Helposti pureskeltava teksti lukuina

1. Yksi aihe
2. Kaksi lausetta virkkeeseen
3. Kolmen kappaleen jälkeen kuva
4. Neljän kappaleen jälkeen
väliotsikko
5. Viisi riviä kappaleeseen
6. Kuusi sanaa otsikkoon

Muu kuin tekstisisältö

- Listat
- Kuvat
- Kuviot
- Videot
- Äänet
- Linkit



Hakukoneoptimointi, SEO

- Ydinasia ja avainsana
- Otsikko
- Kestolinkki
- Ensimmäinen kappale
- Väliotsikot
- Leipäteksti
- Kuvateksti
- Kuvan vaihtoehtoinen teksti
- Metatiedot

<https://blog.hamk.fi/ohjeet/blogipostauksen-hakukoneoptimointi-seo/>



Kysymys: Millainen on kirjoitustyylisi?

- Alusta loppuun yhdellä kerralla
- Vaiheittain edeten ja työtä jaotellen?

Kirjoitus- prosessi

- Suunnittele
- Kirjoita
- Muokkaa
- Testaa
- Julkaise ja jaa

https://www.kotus.fi/files/6212/Verohallinnon_kirjoitusohje_vero.fi-sisallontuottajille.pdf



Kysymys:

Organisaation tuki

- Onko organisaatiossasi tukea saavutettavan sisällön tuottamiseen tai hyvän verkkotekstin kirjoittamiseen (editointi, kirjoitus, haamukirjoitus, ohjeet, valmennukset jne.)?

Lotta Linko



Laatupäällikkö



lotta.linko@hamk.fi



+385 40 841 9808



www.linkedin.com/in/lottalinko/



twitter.com/viestintalotta

Linkit

- <https://www.celia.fi/Blogi/viisi-vinkkia-saavutettavampaan-verkkosisaltoon/>
- <https://www.kielikello.fi/-/mita-on-asiallinen-selkea-ja-ymmarrettava-virkakieli->
- <https://www.celia.fi/saavutettavuus/verkkopalvelujen-saavutettavuus/sisallontuottajan-ohjeet/>
- <https://blog.hamk.fi/ohjeet/blogipostauksen-hakukoneoptimointi-seo/>
- [https://www.kotus.fi/files/6212/Verohallinnon kirjoitusohje vero.fi-sisallontuottajille.pdf](https://www.kotus.fi/files/6212/Verohallinnon_kirjoitusohje_vero.fi-sisallontuottajille.pdf)
- <https://info.digicampus.fi/2019/10/18/webinaareja-saavutettavuusaiheista/>
- <https://selkokeskus.fi/selkokieli/maaritelma/>

Kuvat ja käyttöoikeus

- Kaikki kuvat Pixabay-palvelusta, seuraavilta tekijöiltä:
 - Free-Photos, Juraj Varga, Phillip Kofler, Markus Spiske, 정훈 김, darf_nicht_mehr_hochladen, cocoparisienne, Lorenzo Cafaro, Pexels, Cyber Rabbit, 377053, StartupStockPhotos
- CC-BY-SA